

Ekonomiutskottet

Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitras verksamhetsberättelse för 2021

INLEDNING

Remiss

Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitras verksamhetsberättelse för 2021 (B 9/2022 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ordförande för förvaltningsrådet Tarja Filatov, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
- överombudsman Jyrki Katainen, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
- operativ direktör Nina Honkala, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
- direktör Elina Ravantti, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
- direktör Katri Vataja, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra.

Inget yttrande av

- Statens revisionsverk.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utgångspunkter för bedömningen

Titeln på Sitras verksamhetsberättelse för 2021, ”Framtiden tillhör alla”, beskriver Sitras kärnuppgift som ett oberoende framtidshus. Ekonomiutskottet har också i tidigare utlåtanden och betänkanden om Sitra betonat Sitras självständiga och särpräglade roll, som dock inte direkt kan jämföras med forskningsinstitut och universitet. I Sitras arbete accentueras betydelsen av framsyn, pilotförsök och sökandet efter lösningar.

De senaste åren har på ett exceptionellt sätt framhävt behovet av och efterfrågan på framsynskompetens. Samtidigt har också arbetets svårighetsgrad accentuerats: framsynsarbete är inte bara krävande utan också svårt att mäta. Sitra har som mål att på samhällsnivå utveckla och sprida framtidstänkande och färdigheter att göra förändring. Framsyn och utbildning i samhällsfrågor är fortlöpande funktioner som genomsyrar Sitras verksamhet.

Betänkande EkUB 38/2022 rd

Sitras vision, strategi och teman

Sitras vision och strategi har reviderats utifrån Sitras eget framsynsarbete. Den reviderade strategin trädde i kraft den 1 januari 2021 efter behandling i Sitras förvaltningsråd och styrelsens godkännande. Utifrån den nya strategin ligger fokus för arbetet på följande tre teman: 1) man söker lösningar på den ekologiska hållbarhetskrisen, 2) man främjar en rättvis dataekonomi och 3) man stärker demokratin och delaktigheten. Sitras verksamhet 2021 har riktats och organiserats i enlighet med den nya strategin. Ekonomiutskottet påpekar att det i ett framtidshus som Sitra också är viktigt att kontinuerligt och systematiskt utvärdera effekterna av den egna verksamheten och hur arbetet har riktats.

Ekonomiutskottet anser att Sitras val av teman är lyckat och motiverat. De har ett starkt samband med varandra och stöder varandra. Sitras vision om en rättvis, hållbar och inspirerande framtid, där människorna mår bra inom ramen för jordens bärkraft, förutsätter konkreta åtgärder såväl när det gäller att finna lösningar på den ekologiska hållbarhetskrisen som när det gäller att främja en rättvis dataekonomi och stärka demokratin.

Frågor som rör den ekologiska hållbarhetskrisen, i synnerhet klimatförändringen och den biologiska mångfalden, förutsätter såväl tekniska lösningar som politiska åtgärder på nationell nivå, EU-nivå och global nivå. Ekonomiutskottet påpekar att det är viktigt att tyngdpunkten i Sitras verksamhet, även ekonomiskt, ligger på genomförandet av försök och pilotprojekt. Med tanke på arbetets mervärde är det viktigt att verksamheten fokuserar på projekt som inte skulle förverkligas utan Sitras medverkan och att den inte leder till störningar på marknaden för konkurrerande, marknadsdriven verksamhet.

Risken med oberoende tankesmedjor och framtidshus är att de tankar och idéer som de lyfter fram blir lösryckta och inte i tillräcklig utsträckning förmedlas till samhällsdebatten och beslutsfattandet eller i större utsträckning till samhället. Det är viktigt att Sitra eftersträvar genomslag i sin verksamhet också genom att delta i Europeiska unionens projekt och i utvecklingen av lagstiftningen, som de facto i hög grad formar den omvärld som är viktig för Sitras teman. Således vore det motiverat att i större utsträckning och mer konkret utnyttja Sitras kompetens också som en del av beredningen av EU-ärenden och Finlands föregripande inflytande i EU.

Ekonomiutskottet ser det som viktigt att Sitra deltar i debatterna såväl på EU-nivå som på nationell nivå genom att också föra fram exempel på bästa praxis, bland annat genom försök och pilotprojekt, och genom att lyfta fram till exempel sådana missförhållanden i lagstiftningen som gör det svårare att finna lösningar inom de områden som är viktiga för Sitras arbete.

Avslutningsvis

Sitras verksamhetsberättelse gäller 2021 och i den syns ännu inte fjolårets radikala förändring i den geopolitiska omvärlden. Konsekvenserna av Rysslands anfallskrig och de förändringar i den säkerhetspolitiska miljön och den ekonomiska omvärlden som är en följd av kriget, inklusive den rådande energikrisen, kommer att prägla de nästkommande åren. Trots att Sitras teman är aktuella oberoende av den här utvecklingen, påverkar fjolårets händelser också arbetet som görs kring dessa teman och framhäver ytterligare deras betydelse. Sitras teman kan inte behandlas separat

Betänkande EkUB 38/2022 rd

från dessa händelser, och förändringarna i omvärlden bör beaktas i det konkreta arbetet och inriktningen av arbetet under rubrikerna på högre nivå, så att Sitra också kan producera information som kan utnyttjas i realtid som stöd för beslutsfattandet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av berättelse B 9/2022 rd.

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Helsingfors 19.1.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sanni Grahn-Laasonen saml

vice ordförande Katri Kulmuni cent

medlem Atte Harjanne gröna

medlem Mari Holopainen gröna

medlem Hannu Hoskonen cent

medlem Pia Kauma saml

medlem Matias Mäkyne sd

medlem Raimo Piirainen sd

medlem Minna Reijonen saf

medlem Janne Sankelo saml

medlem Tuula Väättäin sd

medlem Johannes Yrttiaho vänst

ersättare Olli Immonen saf

ersättare Juha Mäenpää saf.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.